

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

X. Alia quædam prægnans affertur ratio, ob quam permagni interest parua non negligere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40072

Alia quaedam pręgnans affertur ratio, ob quam permagni inter- est parua non negli- gere.

EST & alia, eaque maximi momenti ratio, ob quam maximi refert, res paruas parui non ducere: scilicet, timendum nobis esse, ne, si in paruis euitandis negligentes & desides simus, eaque parui pendamus, particulare suum ad speciale Deus propterea auxilium ac gratiam, tum ad tentationibus resistendum, & peccata effugienda, tum vero ad virtutem & perfectionem, quam desideramus consequendam concurrentem, nobis denegat, itaque ingens damnum incurramus.

Vt autem hoc melius intelligatur, doctrina quędam Theologica, eaque obseruati dignissima, quam & docet Apostolus Corinthiis scribens, pręsupponenda est: scilicet nulli Deum vnquam supernaturale, necessarium & sufficiens auxilium denegare; quo, si velit, a tentatione possit non vinci, sed cum illo ei resistere, & victoriam de eadem referre. *Fidelis*, inquit Apostolus, *Deus est, qui non patietur vos tentari supra id quod potestis, sed faciet etiam cum tentatione prouentum, ut possitis sustinere.* Est vero & aliud Dei auxilium, idque specialius & particularius, sine quo quis haud dubie resistere dęmoni, & tentationem superare possit, si modo primo illo auxilio supernaturali (quod generalius est) eo quo oportet modo vteretur, at sępe cum solo primo illo auxilio tętationi homo resistere nō poterit. si aliud particularius & specialius illi Deus auxilium non submittat; non quod non possit, sed quod nolit: nam si vellet, posset etiam cū primo illo auxilio resistere, quia illud ad hoc sufficiens est, si eo quo par est ipsi modo eo vteretur. Si itaq; primo hoc in auxilio tenta-

submergat? Ita parum curat dęmon vtrum per parua & vilia in animam tuam subingrediatur, an per maiora, modo tandem consequatur quod spectat, hominem scilicet subuertere & demergere. Addit Sanctus Bonauentura, Ex minimis guttis multiplicatis inundationes aquarum fiunt, qua etiam magna aliquando męnia subruunt, per modicam rimam aqua latenter in nauem influit, donec submergatur.

Quocirca bene monet Sanctus Augustinus, quemadmodum dum nauim rimosam aqua subingreditur, assidue per sentinam ea exhauritur, ne ab eadem grauata ipsa fundum petat ita nostrum esse tum per orationem, tum per conscientię examen, culpas & imperfectiones, quę paulatim in animam nostram subrepunt, euicere & expellere, ne nos tandem submergant & destruant. Hoc continuum Religiosi esse debet exercitium, semper ei ad sentinam standum; quod ni fiat, in pręsentissimo percundi versatur discrimine. Alio vero loco ait: *Pręcauisti magna, de*

minutis, quid agis? an non times minuta? Proiecisti molem, vide ne arena obruaris. Vndas maris euasisti, tempestates & ingentię quę in mundi huius pelago occurrunt pericula declinasti: vide ne hic in portu Religionis in arenoso vado pereas: vide ne exilia & minuta periculum tibi ac perniciem creent: parum alioquin tibi profuerit, magna euasisse discrimina. Quemadmodum parum prodesset naui ingentię pericula, prędas, tempestates, immanes scopulos, & confragosas rupes ac breuia effugisse, si postea in portu ipso ad vada adhareseat.

* *

De proc. re-
dz. f. c. 10.

In illud Psal.
66. Gentes in
terra.

In Psal. 29.
ad illud,
Multiplic.
sunt super
capill.

tentationi succumbat, sui vnus id culpa impuret necesse est, eo quod ex voluntate & libero arbitrio suo cadat, at si ei Deus tunc illam speciale gratiam submitteret, minime caderet.

Ceterum, vt ad materiam meam veniam, dico secundum illud auxilium superabundans & efficax, non passim omnibus nec semper à Deo dari, quod id particularis quedam eius sit liberalitas & gratia: hinc datur solum iis, quibus ipse id dare dignatus fuerit; ijs vero potissimum, qui in ipsum vicissim liberales erunt; secundum illa Psalmographi verba: Cum

Tsal. 11. 26.

sancto sanctus eris, & cum viro innocente innocens eris, & cum electo electus eris, & cum peruerso peruerteris. Quæ ex alia versione sic sonant: Cum benigno benignus eris, cum liberali liberalis eris, cum sincero & candido sincere & candido ages, & cum peruerso peruerse ages. Atque hoc est, quod B. P. N. in

Reg. 19. Summarij Constat.

Regula nostra nos monuit, dicens: Quanto aliquis se arctius Deo astrinxerit, & liberaliorem erga summam Maiestatem præstiterit, tanto eum in se liberaliorem etiam experietur; & ipse indies magis idoneus erit ad gratias & dona spiritalia uberiora recipienda Hoc præterea docet tum Gregorius

Orat. de pau-pert. amore. & Machab. & Eyp. hom. 19.

Nazianzenus, tum alii plures sancti Patres. In quo autem hæc hominis erga Deum liberalitas consistat, & quid sit, intelligi commode potest ex hominum erga se mutuo liberalitate. Tum namq; homo in hominem liberalis dicitur, quando illi dat, non quod ei debet & dare tenetur, sed cum plus quam debet & dare est obligatus. Hoc quippe dici liberalitas potest, non prius, quod potius iustitia & meta obligatio. Itaque qui, ad eundem modum, magna sollicitudine Deo suo placere satagit, non in iis modo, quæ obligationis sunt, verum etiam supererogationis & perfectionis; & non tantum in maioribus, sed & in minoribus; is vere erga Deum liberalis dicendus est.

Qui hoc ergo modo erga Deum se liberales & effusos ostendunt, Deus vicissim erga illos se liberalem præstabit. Hi sunt scilicet intimi Dei amici; his suas

gratias interiores dispertit, in hos denique non modo auxilia illa generalia, quæ quidem ad tentationibus & resistendum & vincendum sufficiunt, sed & specialia, superabundantia & efficacia, cum quibus nullo modo à tentatione superabuntur, effundit. Porro si ipse in Deum liberalis non sis, quomodo Deum in te liberalem esse cupis? Si ipse in Deum parcus sis, mereris, vt vicissim ipse in te parcus sit. Nam si ita sordidus, vilis, & tenax sis, vt velut circino exactissime dime-

tiaris, & in bilance quodammodo concisse & minutim appendas, dicendo: Sumne hoc facere obligatus, an non? Teneor ne ad hoc sub pœna peccati, an vero minime? an ad mortale vsq; factum id ascēdit, an vero tantum veniale manet? (Hoc videlicet est, sordidum & parcum erga Deum esse, cum plura ei offerre & dare nolis, quam illi es dare obligatissimus: fieri quoq; potest, vt etiam in hoc delinquas, nec illud ipsum obligationis debitum expleas.) Deus quoque in te parcus erit, nec plura dabit, quam ad quæ verbo suo asfertorio tenetur, nec alia; dabit sc. auxilia generalia, & necessaria, quæ nulli negat, quæq; sufficiētia & satis sunt, vt cum ijs tentationi homo resistere queat, nec illi succumbere. Quare non sine ratione timere potes, ne auxilium illud speciale, superabundans & efficax; dari ab eo solitum iis, qui in ipsum liberales sunt, tibi deneget; itaque fiet, vt à tentatione supplanteris, & in peccatum impingas.

Hoc nempe est, quod communiter Theologi omnes & sancti Patres docent, videlicet, peccatum sequens pœnam esse alterius præcedentis. Quod sic intelligendum est, quia per primum illud peccatum, speciale & particulare illud Dei auxilium homo demeruit, eoq; indignum se reddidit, ac proinde in aliud nouū peccatum prolapsus est. Idem de venialibus peccatis, imo (quod amplius est) de defectibus, negligentijs, & parua ad vitā suam reflexione docēt. Tradunt insuper ob hæc quempiam demereri, & speciali & efficaci illo Dei auxilio se posse indignū reddere,

S. Aug. ser. 244. de temp. post med. & ser. 88. initio, & in illud Ps. 66. Et gentes. in Hier. ad Celant. ep. 1. Chryso. in 1. Gen. hom. 2. & hom. 87. in Matth. & serm. de leu. peccat. peric. Bernard. ser. 59. in Cant. 1. fid. lib. 2. de

E quod

Rodriguez exercit. pars 1.

summo bono.
Basil. orat. de
serm. & ope.
sunt. & in reg.
breu. 44.
Gre. 10. mor.
c. 14. & 3. p.
paf. adm. 24.
S. Thom. 22.
q. 88. artic. 3.
& alii.
Ecc. 19. 1.
Apoc. 3. 16.

quod quidem si habeat, perseuerabit; & tentatione rei ipsa superabit; at, illo si careat, superabitur, & in scelus corruet. Atque hoc in sensu sancti nonnulli exponunt illud Ecclesiast. *Qui spernit modica, paulatim decider.* qui enim minima contemnit, & paruifacit, speciali illa Dei gratia indignum sese reddit, qua destitutus, in magna & graui proruit. Ita etiam intelligunt illud Ioannis in Apocalypsi: *Quia tepidus es, incipiam te euomere ex ore meo.* Et si enim tepidum & languidum nondum penitus expuerit ac eiecerit Deus, iam tamen eum eijcere & euomere incepit; propter hunc nempe languorem ac teporem, quem praefert, & propter illos defectus, quos scienter & data opera committit, speciali illo & efficaci auxilio se reddit indignum: quo si caruerit, certe cadet, & Deus illum penitus euomere & a se eijcere perget.

Videamus porro iam, quam merito timendum nobis sit, ne speciali hoc Dei auxilio ob teporem & inertiam nos indignos reddamus. Quoties, cheu! variis a tentationibus nos circumcisos & impetitos videmus? Quoties etiam in maximo eis consentiendi periculo constitutos? Ut saepe etiam dubitemus, num ei inhæserimus, nec ne; num consensum dederimus, nec ne; num ad peccatum vsque res deuenit, nec ne. Quantum vero his in casibus & angoribus solatium nobis foret, liberales nos alias erga Deum extitisse, & auxilio illo speciali & liberali dignos prestitisse: cum illo namque securissimi esse possemus, semper nos victores fore, nec unquam succubituros; cum, si illo careamus, in magno futuri simus periculo, & fortassis prosternendi.

Horn. 60. super Genes.

Hanc S. Chrysostomus rationem velut optimam, atque ad tentationes superandas conuenientissimam ponit. De diabolo namque hoste nostro iuratissimo, & de continuo, quod nobis mouet, bello loquens, ait: *Scitis, quod hostem habemus perpetuum, & fœderis nequam: unde nobis magna vigilantia opus est, ne ab ipso superemur.* Quomodo autem vigilabimus, quomodo muniemur armabimurve, ne ab eo expugnemur, sed

ut vice versa ipsi semper aduersarium hunc vincamus & preualeamus? dicit nobis Chrysostomus: *Non aliter autem eum vincemus, quam si per vitam optima supernum nobis auxilium (id est, speciale) conciliemus.* Hoc sc. pacto semper victores erimus, & non aliter: quod verbum in primis notatum oportuit. Id ipsum notat S. Basilius hisce verbis: *Qui a Deo se optat iuuari, nunquam deserat quod se addecer officium suum: qui autem hoc facit, is diuino auxilio nunquam destituitur; quapropter danda in opera est, ne ulla in re conscientia nostra nos condemnet.* Bene autem id S. Basilius hinc infert, quod nos hinc discere debemus, nempe, tali nobis circumspeditione & sedulitate spiritualia exercitia aliisque opera nostra obeunda, ut nulla in re nos remordeat conscientia, ut ita speciali Dei auxilio nos dignos reddamus.

Vnde ad oculum cuius patebit, quanti nostra intersit, parua magnificare, si modo parua dicenda sint illa, quae tantum tamque excellere afferre nobis bonum queant, & a quibus tantum nobis mali accedere. Idcirco dixit Sapiens: *Qui timet Deum, nihil negligit,* tamen si minimum: nouit quippe, se a minimis paulatim ad maiora committenda deuolui, & quia timet, si ipse in hisce rebus erga Deum liberalis non sit, ut etiam Deus vicissim erga se liberalis existat.

Vt porro finem faciam, tanti hoc dico momenti videri, tantique nobis aestimandum esse, ut, velut certissima & infallibilis regula tenendum sit, hominem, quandiu parua & modica magni facit feliciter procellurum, & gratias a Deo plurimis adimplendum: e contra vero, quando parua & vilia vilipendit, in summo pereundi magnaue committendi periculo agere. Id namque feminariū est, e quo omnigenum, religiosos homines destruens, enasci malum solet. Satis id nobis declarauit Redemptor Iesus, cum eum, qui super pauca fidelis est, etiam super multa fidelem futurum asseruit; & qui circa pauca infideliter se gerit, circa multa etiam infidelem se praebiturum. Quocirca quando quis se exami-

examinando nosse volent, num quem in spiritu profectum faciat (quod sane quam frequentissime examen fieri ratio ipsa suadet) circa hoc potissimum se singillatim excutiat; videat, inquam, vtrum res paruas magni faciat, an vero licetiam quandam induat, ad easdem flocci faciendas. Si autem comperiat, parua omnia se contemnere, nec solitum, si quando in illa impingit, remorsum conscientia sentire, omni qua potest diligentia & cura, hunc emendare defectum studeat. Diabolus namque, vt ait Basil. cum nullo se pacto nos à Religione videt posse diuertere, totis viribus id saltem persuadere nobis conatur, vt perfectioni non incumbamus, & parua magni non faciamus; in quo vana quadam securitate, per hoc scilicet Deum non amitti, nos circumuenit. Nostrium vero e contra est, operam dare, vt, sicut nos à Religione ipsa separare nequit, ita nostram perfectionem non impediat; sed totis in eam viribus, & omnibus animi corporisque neruis incumbere, leuia & vilia magni aestimando.

Ser. de rebus
facili.

CAPVT XL

Qui profectui suo studere cupit, non eum in genere aggrediatur oportet, sed ad particularia descendat. Et quanti referat bona proposita ac desideria, qua à Deo illi immituntur, opere ipso exequi.

PERMVLTVM quoque nos ad in spiritu proficiendum, aliud quoddam medium iudabit; quod omnes, qui de vita spiritali scripserunt, vulgo proponere solent; videlicet, hocce profectus nostri negotium non in generali & communi, sed in particulari & per partes accipiendum esse. Abbas Moyses, vt scribit Cassianus, quadam die à suis fratribus in collatione spiritali petijt, Quidnam per tot ipsi labores, abstinentias, vigilias per tam frequen-

tem orationem & mortificationem spectarent? quem in his finem haberent? Cui illi omnes voce vna dixerunt, Regnum celorum. Tum ipse: Illud quidem vltimum omnium est finis: at hoc non rogo, sed tantum, quem immediatum & particularem finem habeatis, vt vltimum illum finem assequamini? tamen si agricola finis sit, vt multum frumenti in messe colligat, & abunde illi suppetat, vnde cum suis viuat; omni tamen sua cura ac diligentia huc intendit, vt terram colat & aret, eamque à zizanijis & lolio expurget: quia medium illud necessario illi pramittendum est, vt alium finem suum assequatur. Sic, licet mercatoris finis vltimus sit ditescere, & multum opum colligere, omni tamen studio suo in id vnum incumbit, vt solerter aduertat, cequod negotiandi & mercaturæ genus futurum sibi sit, ad finem illum suum assequendum; accommodatius & aptius. Sic & Religiosum facere, necesse est. Neque enim satis est, illum in genere dicere, salutem meam specto, bonus esse Religiosus cupio, volo esse perfectus; sed oculos in particulari ad illud vitium aut passionem reflectat oportet, qua ipsum magis impediatur, quominus ad perfectionem perueniat, nec non ad virtutem, quæ ad hoc sibi magis necessaria est: & hoc omne eius sit studium. Nam hoc modo paulatim procedendo, & magna quadam diligentia & cura, iam hanc, postea aliam virtutem sibi assequi studedo, longe facilius & melius id quod spectat, consequetur.

Atque hoc est medium, quod alius E-
remita illi olim monacho suggestit, qui, postquam initio diligentissimus & feruentissimus fuisset, in exercitiis suis spiritalibus postmodum elanguit, & valde intepuit. Qui cum dein ad antiquum feruorem redire veller, sed eius iter obstructum quodammodo inueniret, ac proinde id illi perdifficile videretur, à qua primū re ordiretur, nesciebat: mæstū itaque, consolatus senex, hac eum parabola vel exemplo ad laborem animabat: Parer quidam,

In vita Pa-
trium.